

„Soča“ izhaja vsak četrtek in velja s pošto prejmana ali v Gorici na dom pošljana:

Vse leto . . . . . f. 4.50
Pol leta . . . . . „ 2.30
Četrt leta . . . . . „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristočno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 2 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“. — v Trstu v tobakarnici „Via della caserma 60“.

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošljajo pod naslovom: Viktor Dolenc v Gorici. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Konec Turčije se bliža.

Midatov padec bode za Turčijo osodepolen; o tem nam nij sedaj niti najmanj več dvomiti. Če bi tudi Rusija ne bila pripravljena z mečem v roki zadnji smertni udarec nameriti na onemoglega kolosa in če bi se Turčijo sploh samej sebi prepustilo, razpadla bi in poginila, kakor nam najnovejši stambulski dogodki prejasno spričujejo. Mi sicer dvomimo, da bi bil zamogel Midat paša Turčijo ozdraviti popolnem, da bi bila mogla še mnogo let obstojati in znova razcvitati se, kajti preveč je ves njeni organizem okužen in vsakoršno zdravilo bi bilo za njo brezuspešno. V Carigradu vlada ob času popolna anarhija, nij ga moza več, kateri bi zamogel pomiriti razburjene duhove in vsak trenutek moramo pričakovati strašanskih novic, katastrof iz turškega sredotočja. Če je uže bilo Midat-ovo prognanje jako nepolitično in nepremišljeno, zadeli so pač pravo turški kolovodje, da so potem še mnogo najveljavnejših Turkov in jako uplivnih priveržencev Midat paše polovili in zaperli. Nasledki tega nepremišljenega početja pokažejo se stoprav pozneje, kakor je to sploh navadno na Turškem. Zofte se sivejmi profesorji na čelu se oborožujejo čez vse mere in kedar se jim bode pozdeval primeren čas, nastopijo na pozorišče. Kaj se bode potem godilo? Dozdeva se nam, da oni čas nij daleč. Sultan Abdul Hamid je duševno in fizično popolnem onemogel in uže se govori o novem sultanu, kateri mu ima slediti na turškem prestolu. A ravno to pojde jako težko, kajti Turci cepljeni so v dve enako mogočni stranki, katerih jedna hoče posaditi na prestol bajé uže sedaj blaznega brata Abdul Hamidovega, dočim deluje druga na vse kriplje, da bi zasedel prestol sin Abdul Azzizov, Izzuf Izzedin. Nismo se motili, ko smo po pregnanji Midat paše izjavili, da bodo njegovi priverženci maščevali se za svojega voditelja. Z nekako gotovostjo moremo reči, da nastane po Abdul Hamidovem odstranjenji v Carigradu mej obema strankama kervav boj, kateremu enacega bi zastoj iskali v zgodovini najhujših prekucij. Da utegne temu biti tako, spričujejo nam poročila iz Carigrada, da je garnizija sama brez vsake discipline in tudi cepljena v stranke. Ali

bi ne bilo bolje, ko bi se bilo postopalo proti Turčiji, kakor je nasvetovala ob času Rusija? Tačas bi bilo mnogo lažje ustanoviti na balkanskem poluotoku vsaj nekoliko let trajajoč mir brez mnozega prelivanja kervi in Mohamedovi nasledniki bi bili moreda še mnogo let prestolovali v Carigradu, danes nij več mogoče doseči oni namen brez velikanskih žrtev in to bode stale Turčijo nje gospostvo v Evropi.

Kakor instinktivno slutl Anglija osodepolne bližajoče se dogodke na Balkanu in moreda je to bolj uplivalo na preobrat politike angleškega kabineta, nego ostri in možati govori človekoljubnih Gladstonov v angleškem parlamentu. „Die Ratten verlassen das sinkende Wrack“ pravi nemški pregovor, kateri je menda tudi praktičnim, sebičnim Angležem prav dobro znan. Pričakovati smemo torej gotovo, da se izjavi angleška vlada v današnji debati angleškega parlamenta o angleški politiki v orientalnem vprašanji odločno proti Turčiji in za tlačene balkanske kristijane.

Nam Avstrijcem pa ne ostaja sedaj družega, nego vso pozornost na to obrniti, da se po rešitvi orientalnega vprašanja kolikor mogoče okoristimo. Kjer gre za eminentno materialne koristi, treba je pozabiti platonične ljubezni do pogubljenju izročnega bližnjega, treba je biti sebičnemu. Vsled tega nadejamo se, da bode tudi Avstrija pri pogrebu turškega mertveca sodelovala za dostojen delež. Sicer se poroča, da bode zares Avstrija vzajemno z Rusija postopala proti Turčiji, a bojimo se vedno, da se ne poskerbi za blagor Avstrije, kakor treba, dokler stoji na kermilu državne ladje mož, kateri sovraži Slovane in ljubi Turke. To novejo avstrijsko politiko v orientalnem vprašanji tolmačijo nemški časopisi tako-le: Rusija je uvidela, da Avstrija ne veruje toliko časa na odkritoserčnost njenih ponudeb gledé turške dedščine, dokler se le jeden rusk vojak nahaja še v Srbiji, radi tega poklicala je Rusija vse svoje podložnike iz Srbije, da s tem dejansko dokaže odkritoserčnost svojih ponudeb in namer. Na dalje je bajé Rusija Srbijo popolnem prepustila Avstriji, čez katero bode Avstrija tudi po razpadu Turčije nekako varuštvo imela, poleg tega bi dobila Avstrija še Bosno in Hercegovino. Mi nimamo zares vzroka nad tem dvomiti, ker v njih je izražena politika edino prava po našem prepričanji, kakor smo

uže večkrat se izrazili. Avstrija se tudi bajé v tem smislu pripravlja na bodoče dogodke, kar slutl nekako tudi Turčija, katera kopici vso svojo redno vojsko ob avstrijske, dalmatinske meji, kar jej pa ne bode nič pomagalo. Da se pripravlja Avstrija celó na vojvite dogodke, poterjujejo nam poročila, da se skoz Zagreb dovažna na avstrijsko-turško mejo mnogo novih topov, pa tudi iz Gorice odmarširal je tukajšnji topničarski regiment ali na Hervaško ali v Dalmacijo. Torej vse kaže, da se bližamo zaželjenemu rešenju orientalnega vprašanja, kajti glavna dva merodajna faktorja pri tej rešitvi pobotala sta se najbrže, česar se mi polnega serca radujemo.

Mi nismo nikedar mislili, da se rešitev tega vprašanja zavleče, kajti čemu bi se bila drugače Rusija toliko oboroževala. Kedor je pa do sedaj še dvomil, da je Turčiji zadnja ura odbila, misleč, da se Rusija le na videz oborožuje, temu naj povemo, da ima Rusija ob času 600.000 mož, krepkih in zdravih vojakov, kakor Andrassy-jev organ „Pol. Correspondenz“ poroča, na nogah, in da še na dalje pomnožuje število svojih vojakov, dočim se nahaja Turčinov v Bulgariji samih 100.000 in v Armeniji 60.000 mož, mej katerimi pa razsajajo razne epidemične bolezni. Osodepolna dva najsta ura odbila je torej za Turčijo in zarija rešitve in svobode izhaja uže izza vzhodnih hribov našim južnim bratom Slovanom.

Dopisi.

V Gorici, 20. februárja. (Obletnica Lavričeve smrti). Bliža se dan obletnice Lavričeve smrti; 3. marcija bo leto, od kar nij plemenitega in gotovo najčistejšega rodoljuba več mej nami, in spodobni se, da se oni dan za ves slovenski narod, posebno pa za nas goriške Slovence jako pomenljiv, spodobno spominjamo mi Slovenci onega moža, katerega bivanje mej nami je prouzročilo toliko dobrega in koristnega za naš narod, katerega uki so globoko vcepiljeni v srca naše mladine, v srca vseh plemeniteje mislečih rodoljubov, posebno tistih, ki so imeli srečo

LISTEK.

Pripis k „dopisom o dopisih.“

„Dennoch will er. gross bescheiden, Dass ihn Niemand nennen soll, Und den Schild des Helden zeichnet Kaum ein Schriftzug, räthselvoll.“

Gospod urednik! Kaj pravim? Boste lepo čakali in poterpeji, predno se Vas poprima ta čestilni naslov. Polhi niso prasci, in kertini ne pravijo gora. Boste lepo čakali, pravim, pa dostojno se obnašali, dokler Vas On, „ki je, kar je bil“, dekretuje in imenuje urednika! Nič rogati se! Če tudi On ni več, kar je bil; Vi pa tudi niste, kar ste. in tedaj ne morete ostati, kar niste, dokler po Njem ne postanete, kar ste. To je jeklena logika! Ogovarjam Vas torej le po zasluženju: gospod lastnik! Ali veste, gospod lastnik, ki ste prišli k uredništvu kakor Poncij v Credo, ali veste: kaj je „težak feuilleton“? Odkimavate. To Vam je tak podlistek, ki obravnjuje in razpravlja težak predmet. Današnji podlistek je tudi „težak“, ker se verti o „teškem“ možu.

30. novembra minolega leta, zvečer je bilo, ura neznana, poterdilo je 6 kraških političskih padarjev čudodelno, po g. prof. Kulisarju iztuhtano, pravo pravcato „Revalesscière du Barry“. Patent je bil berž telegrafičnim pótom objavljen presrečnemu iznajditelju. Osrečeni mož ni kasnil naznaniti slov. občinstvu novi lek, raztrobil ga je v Novicah. Takrat že je priklenil učeni g. prof. vso našo pozornost ná-se. Zdaj pa, ko smo čitali še v treh dopisih v Novicah g. pro-

fesorjevo razlaganje o tej „žavbi“ in njenj rabi in rabljivosti, — zdaj stoprav kesaje se spoznavamo, da nam dosihdob g. prof. ni bil, kar je. Da je mogla tolika luč biti takó dolgo pod mernikom! No, pa zdaj je zasvetila, še skoraj prenaenkrate, da se nam s kraja blišči, dokler se je ne privadi oplašeno oko. Verio hvaležni smo g. prof. za biografične podatke, ki so nam njegovo osebo takó zelo omilili. Dovolite, g. lastnik, da napravimo iz omenjenih štirih Noviških dopisov majhen posnetek, da znajo tudi Vašega lista čitatelji oceniti zasluge našega možaka, čegar ime se bo odslej kakor solnce svetilo med Slovenci. — Hudoben časnik, ki je zdaj deset let napadel učnega g. prof. Pač ga je moralo žaliti, ubozeza gospoda, da se še dandanes spominja tega poredneza. Dobro, da je že „vrag uzel“ ta zlobni časnik! Ali še drugi listi so dražili ubožteka (oh, da bi Slovenci vsaj vedeli, katera sta tista dva, ki še izhajata! Brrr!). In glejte, g. prof. se vendar niso „fizično shujšali“, kakor pravijo. Že jim ni pomanjkovalo potrebne hrane. Še bolj bi bili Slovence oradostili, da so nam naznanili, koliko dandanes tehtajo na novi vagi. Bog jih še dolgo rédi in pasi! — In tako kuražni! Takih možakov smo doslej pogrešali, ki stojé terdno, če se tudi zemlja ruši. Naj pa kedo drug enako reče o sebi, kakor naš g. profesor v svoji biografiji: *Impavidum ferient ruinae!* Narod! Vidiš, to je národna skala, ki bode terdno stala sredi viharjev. Ná-njo zidaj!

Dopisovati v Novice od februárja meseca 1854 do letos, to je tudi več kakor nič. Ko bodo pozni naši vnuki radovedni, kakó so se obnesli somnji sv. Andreja v prešnjih letih, hvaležno bodo spominjali se našega g. profesorja, ki nam je v tem obziru nagro-

madi! obsirno literaturo. Koliko smemo pa stoprav pričakovati od njega! Kedar izide tista „torbica“, ali bo veselja po vsej, od petkrat pet sto županov namestovani Sloveniji! Veselja in smeha bode vse plesalo, ko bode On, drugi Bocaccio, Slovcem drobil vse premlajanje serboritega „učenjaškega zbora“.

Kedo je tako top, da bi dvomil o spravnosti in miroljubnosti tacega moža. Verujemo mu vse, kar nam o teh in enakih svojih lepih čednostih pravi v Novicah. Kaj bi se lev boril z miškami.

Narod slovenski! Ko bode naš g. prof. „ranjki“ (Božja roka nam to še dolgo odmikaj!), ko bodeš slavil njegove mnogobrojne zasluge, prireduj dotične „besede“ 22. decembra vsacega leta. Poglej v njegovo biografijo, res „nulla dies sine linea“, — ali 22. december je epohalen. „V naglici“ je veržen na papir velikanski „nasvet“ (gledé na naročene ali nenaročene časnike v goriški čitalnici), v naglici, čuješ, in vendar takó temeljito uterjen. Sam čitaj, narod, v Novicah korenito kritiko o ministerjalnosti in veljavi raznih časnikov. Povej mi ob enem, ali ne čitaš med verticami doli pod čertico, da je bil naš g. prof. dopisnik „Volksfreund-u“? Ali zdaj, ko je prišel list ob veljavo, odtegnil mu je tudi On svojo duševno podporo, in ubogo uredništvo mora odsihdob samo kovati dopise iz naših krajev. (Kuj vse naš g. prof. vedó!). Vernimo se nad čertico. V svoji prepornosti ponižnosti pripisuje g. prof. tudi čital. tajniku nekaj zasluge o izveršitvi kapitalnega „nasveta“. Mogoče, da je g. tajnik podpiral óni nasvet, ali duševni otac mu je izključljivo g. prof. sam, kateremu tiče polna in nezdroljiva zasluga, da so v prvo leto s naročeni v goriški čitalnici; „Grazer Volksblatt“,

ranjcega poznovati od bližej. Nij potrebno, da bi mi denes sopet ponavljali blaga dela ranjcega Lavriča; na Goriškem so vsa ta dela tudi priprostemu kmetu znana, pripovedala se bodo od roda do roda, kajti nij ga še bilo in težko ga bode tako popularnega imena, nego je ime Lavrič na Goriškem. Prav zato pa, ker se ves narod posebno na Goriškem živo spominja ranjcega, smo prepričani, da se bode povsod po Goriškem, posebno po čitalnicah na primeren način obhajala obletnica Lavričeve smrti. Naš nasvet je, da bi razne čitalnice napravile v ta spomin besede z vstopnino, katera naj bi bila namenjena Lavričevemu spominku, za katerega so uže narejene prve priprave. Mi od naše strani smo preskerbeli, da bode isti dan postavljen spominek s primernim napisom na Lavričevaj gomili, in jako bi nas veselilo, ako bi se isti dan na oni gomili sešlo veliko število Slovencev in ako bi se sopet tisti dan odmevali tužni glasovi sinov majke Slave na Goriškem mirodvoru. Prav isti dan, ali pa nedeljo pozneje, naj bi pa tudi Goriška čitalnica, kot prva in največa na Goriškem, z dobrim izgledom svetila drugim čitalnicam ter priredila lepo besedo v spomin Lavričev. Menimo, da ogromna večina čitalničarjev bode priterjevala temu predlogu in da bodo pri taki besedi sodelovale vse goriške pevske in igralne moči.

S prav takim nasvetom, boljše rečeno, prošno, obračamo se do vrlih visokošolcev slovenskih na Dunaji in v Gradcu, med katerimi ima ranjki gotovo prav mnogo spoštovalcev; saj slovenska mladina imela je v njem največega prijatelja in ljubitelja. Hvaležnost je ena najlepših čednosti in če smo hvaležni uže navadnemu dobrotniku, koliko večja mora biti hvaležnost do moža, ki je vse svoje moči žrtvoval narodu, katerega zvesti in ponižni sin mu je bil do groba.

Slovenci! S tem, da čestimo spomin tacega moža, čestimo pred vsem svetom same sebe.

V Gorici, 21. februarja. — (Inštalacija novega župana. — Dvoboj.) V torek bila je v mestni veliki dvorani slovesna inštalacija novega župana Dr. Deperisa. V slovesni javni seji, katere so se vdeležili skoro vsi mestni očetje in pa mnogi poslušalci, naznanil je vladni komisar, da je cesar potrdil dr. Deperisa za goriškega župana, na kar je novi župan prisegel in prevzel županov stol, iz katerega je v daljšem govoru zahvalil se cesarju in vladnemu komisarju za toliko zaupanje, potem pa prosil mestne svetovalce in sploh goriške občane, da ga vsi podpirajo v težkem poslu, ker drugače ne bi mogel dolgo časa ostati na tem mestu; priporočal se je celo časnikarjem, da zmerom pravično sodijo njegova dela in mu pomagajo z dobrim svetom. Nastopni govor bil je primeren, takten in jako zdržljiv, tako ga občano sodijo. Za novim županom govoril je mestni svetovalec vitez Bosizio ter hvalil starega župana in obečal novemu v imenu vseh svetovalcev, da ga bodo podpirali in zmerom složno delali v prid mesta. S tem je bila končana kratka slovesnost. Ljudstvo je posebno opazilo, da nij poprejšnji župan našel nobene besede za odgovor in da je novi župan posebno povdarjal, da bode skrbel za vedno slogu mej vlado in goriško občino. Radovedni smo, kako se bo ta sloga uresničila, kajti dosedaj so bile vedno kake navskrižnosti mej prvo in mestnim sveto-

valstvom. Kedo bo nek popustil, prva ali novi župan? Vederemo!

Prava ljudska slovesnost pa je bila še le v torek zvečer. Mestna godba, na strani nosilci voščenih bakelj, mestni pompirji, mestni prapor in 3 ital. društva s zastavami, za temi velika množica ljudstva: vse to je bil slovesen sprevod po celem mestu, ki se je ustavil pred županovim stanoviščem, kjer je godba več časa godla in so se kričali obligatni „Evviva“, ki pa niso bili posebno močni in gosti. Sploh pa moramo reči, da je bila velika agitacija od strani zdaj v mestu gospodujoče stranke zaradi te slovesnosti, in opazili smo, da se je vsa reč bolj demonstrativno vršila, kakor v poprejšnjih časih. S kratka, imamo prav za prav, imajo ga; dobro naj jim tekne! Nam Slovincem, tudi ko bi hotel, ne sme biti pravičen, vsled česar nas je pustila mrzle vsa ta ceremonija.

Zmerom, pravimo, da smo v stoletju napredka; skoro vsi stanovi se trudijo napredovati; le plemstvo drži se še nekaterih predsodkov, ki se nič prav ne strinjajo s zdravim umom. V nedeljo popoldne bil je v goriški vojaški bolnišnici dvoboj mej baronom R. in T.; prvi je zasebnik, drugi vojak. Povod je bil nekda malo besedovanje v neki gostilni; gotovo je, da nij bilo pametnega uzroka še k prepiru ne. Mladi baron R. dobil je eno se sabljo po čeljustih, da bo nosil znamenje duela svoje žive dni in lahko bi se mu bila pripetila še hujska, a nek sekundant, njegov stric, ga je nekda obvaroval osodopolnega mahljeja. Vitezom so dueli ponos in naš mladi vitez brez deličev je s tem gotovo sprejel krst vitežtva ter bode odslej še več veljal pri lepem spolu. Sliši se namreč, da vitezi toliko več veljajo pri damah in sploh pri aristokratih, če nosijo na životu mnogo znamenj duela. Tudi Indijanec veljavo sodijo po tetoviranju — in s tem je vse rečeno.

Iz Tolmina, 19. feb. (Izv. dop.). — Že v zadnjem dopisu pod tem naslovom bilo je omenjeno, da so tukajšnji ljudje navadno veseli in dobre volje. Kje pa nij tako? Letos imamo kaj prijetno zimo, vina sicer malo, a kar ga je, je izvrstno. Ako se greš sprehatj iz našega trga, vidiš ob poti v grmiču lepodišee cvetlice, ktere ti prijeten duh oddajajo in te mikajo jih vtergati. Tiči začenjajo tudi veselejše skakljati v grmiču mej zelenim smrečjem.

Ako pogledaš v trg, vidil bodeš, da je tudi tukaj vse živo. Gostilnice (katerih v Tolminu ne manjka) so vse natlačene. Pretekli pust si slišal na treh krajih godbo — kjer se je radovala naša mladost — a tudi še priletni mož in ženica se nijsta podala domu, predno nijsta poskusila pri plesu hitrost svojih nog. Naša čitalnica je bila tudi sklenila dati dva plesa — a vrinile so se neljube nevšečnosti, vsled katerih se je moral opustiti drugi. Pervi ples je bil pa kaj lep, škoda le, da se ga je vdeležilo le malo lepega spola. Edine dve gospodični ste bili pri tem plesu. Zahvaliti se moramo pa našim gospem, da so nas razveseljevale skoro do dne. Sploh se mora reči, da tukaj pri nas so nekatere družine preveč samosvoje. Slišalo se je pred omenjenim plesom, ako pride ta i ta — jaz ne pridem. Pustite Vi gospodje Vaše velike znamenitosti — saj nijste glave v Tolminu. I menim, ako podpira poglavitno osebje v Tolminu take veselice, moralo bi se jih tudi tako imenovano srednje osebje vde-

gorkejša tam mrzlejša in prav zaradi tega nastanejo največkrat vetrovi, ki so sedaj slabši sedaj močnejši, ter se za to vetriči, vetri ali viharji zovejo. Tudi od požara se razgreje zrak in tam nastaja veter, ako je popreje tu tudi prav mirno bilo. — Kedor je bil na obalih morja ali večjih jezer, temu bode znano, da tam veje veter čez dan od morja na kopno, a po noči iz kopnega na morje. To je prav tako, ko kadar zrak popihuje mej sobami, ki niste enako gorki; kajti čez dan segreje solnce popreje in silneje kopno kot vodo, zato se zrak na kopnem, kakor v gorkejši sobi, vzdiguje na kviško in na to nad vodo; oni hladnejši zrak pa, ki je nad vodo, popihuje pri tleh na kopno. Mi čutimo samo oni preprih, ki je pri tleh, ker le ta popihuje na nas, na hiše, drevesa itd.; pri tleh veje veter čez dan iz vode na kopno, zato ga le v tej nameri čutimo. Po noči se vse predrugači, kajti kakor solnce kopno lažje in hitreje razgreje nego vodo, tako se tudi kopno hitreje ohladi, kadar solnce zaide; voda ostaja pa več časa gorka. Kakor se pa čez dan zrak močnejše razgreje nad gorko zemljo, tako se po noči hitreje razhladi, zato je vse tako, kakor smo rekli.

Mislimo si sedaj dve katerikoli sosedni okolici, katerih je edna gorkejša od druge, in zapazili bode-mo, da piše od zgorej veter iz gorkejšee okolice v hladnejšo, a isti čas popihuje zrak zdolej iz hladnejše v gorkejšo. To je, ako tudi ne edini, saj glavni vzrok vetra.

Ako ste me dobro razumeli, ne boste več verovali, da se vzdiguje vihar, kadar se kedo obesil. Kaj ima božji zrak z obehencem opraviti? Mislite znabiti, da zli duhovi odnašajo dušo? Da, zli duhovi! Zli duhovi so zli ljudje, ki vas spodbujajo in vabijo na zlo; zli duhovi so strastne in hudobne želje, katerim se ne znače upreti ter vas k hudobijam napeljujejo, da

ležiti in opustiti ono staro samstvo. Seveda, k jim poslej nij manjkalo neopravičljivih izgovorov. Da nij bila mestna godba, n. pr. kvintet ali septet, je finančno stanje bilo vzrok. Ples sé septetom iz Gorice stane Tolmince 100—150 f. Kedo jih bode zložil — kedo? Mar naši zmerzli gospodiči? So premerzli — premerzli! — Menim, da so se bali, da bi jim trombon ušesa raztrgal, kajti že njih zunanost kaže, da so močno delikatne osebe.

Tem spodobnejše pa se je praznoval pri nas zadnji dan pusta; stermi, predragi bralec, ako zveš, da je bil v Tolminu „korso.“ — Le malo dnevoy pred zadnjim pusta sproži naš gospod glavar misel, naj bi se napravil zadnji dan pusta po meščansko korso. Vsi gg. uradniki in udje naše čitalnice so začeli se truditi, da se stvar lepo izpelje. Vse kočije in mnogo navadnih vozov naših in Volčanskih posestnikov bili so naročeni za tisti dan, bilo jih je okoli trideset*). Na občinskem zemljišču pred cerkvijo so bili uvrsteni vozovi in točno ob pol treh je pok treh možnarjev naznanil začetek. Osebe posede v vozove in hajd skoz Tolmin. — Na prvem vozu je bila godba, ktero so nekateri domači fantje vkup spravili; njih kapelnik je bil mnogoznan star fant, imenovan po domače „Kuščer.“ Njega obleka in pripravnost bila je izvrstna, kar je vzbudilo mej občinstvom veliko smeha. Za tem vozom se je vrstila dolga vrsta družih, napoljenih z gg. uradniki, našimi krasoticami itd. Ljudstva nij manjkalo tisti dan v Tolminu, kajti vse, kar se je le gibati zamoglo, prišlo je gledat. Iz Tolmina smo šli vsi v bližnjo vas Volče. Mej potom že se je porabilo toliko zrnja, da se je moralo v Volčah rajza preskerbeti, kar je sicer malo nespodobno vsled slabe letine. Gospodične in gospe so imele gotovo drugi dan dovolj dela, predno so očistile svoje lase. V Volčah so vganjale lepo napravljene maskare različne burke — drugi gospodje pa so se okrepčali z kozarcem dobrega vina. Na opomin trompete se vzdigne vse društvo sopet proti Tolminu. Že od daleč v gledali smo veliko množico ljudi v Tolminu, ktera je pričakovala naš prihod. Prišedši v naš terg, se peljemo še enkrat gor in dol in zopet do mesta, kjer smo izšli. — Od tukaj gre vsa družba peš v Devetakovo dvorano, kjer se je radoval gospod, kakor rokodelec, mladi kakor tudi stari do jutra.

Sedaj pa pride čas miru — v postu se ne pleše in ne pije tako, kakor v mastnem pustu. Torej kako bi vendar naše gospe vsaj enkrat oveselili? Jaz menim, da najprimernejša veselica v postu je „beseda s tombolo.“ — To se bode lahko zgodilo — naj bi le g. Devetak malo bolj previden bil in nam dovolil i prepustil dvorano za tako kratkočasne in podučne veselice. Povsod se odmevajo mile slovenske pesni — povsod podukapolni govori — vesele saloigre in mične deklamacije, zakaj bi Tolmin sedaj zaostajal? Na noge, čvrsti sinovi majke Slave — na noge! Vse za narod, dom in cesarja!

Omenjene nevšečnosti pri čitalničnem plesu so provzročile tudi v naši čitalnici marsikako spremembo. Odstopila sta iz odbora dva odbornika in celo predsednik. To se mi zdi le neka prenglica, kajti ako človek edno ali drugo prestane, naj pomisli zakaj?

*) Saj ste s tem osramotili Gorico, kajti tukaj jih je bilo kljubu mnoge aristokracije in družih bogatašev komaj 20.

„Alte und Neue Welt“ in „Narrenschiff“. Tega Mu, narod, ne pozabi!

Noviški dopis 3. febr. je tudi Vam, g. lastnik, eminentno važen. Ali ste prezerli tisto mesto v njem, kjer Vam sije nekaj nade, da bi utegnil g. prof. postati dopisnik Vašemu listu? Upam, da ste že storili, kar ste slov. narodu dolžni; morda že stoji nad čerto prvi Njegov sostavek. Ne bodite kratkogledi, ne mislite le od češenj do višenj: ko boste Vi, commis voyageur, šli po svojih trgovskih poslih odtod, utegnili boste Vam posrečiti, da On sede na uredniški stol, katerega ste Vi le bolj „per nefas“ zasedali. In kedar bo On oblastno sedel na tem stolu, pojde vse lepo gladko po poti, kajti „Soča“ ne bo več brez „uredništva“, kakor doslej. In naša politika vertela se bode konsekvantno okoli Njegovih patentovanih „načel“. Nič ne bo škripal politiški stroj, vse bo voljno teklo, kakor z oljem namazano. V listu bo vladala „brezstrastnost“, „dostojnost“ in „taktnost“. Prava zabela pa mu bodo „akademične opazke“. On bo komotno sedel pri oknu, pa govoril je tje v svet, in svet bo zijal in čudom se čudil. „Humbug“ se bode plašno skrtil, „značajnost“ le bo cvetela. In ko se bomo vsi poslušno po Njem ravnali, ne bo nobene „svojati“ več v deželi. Vsi bomo trobili v en rog, to bo hreščanje. In dunajski Jeriho se bo tresel pri strašnem vrešču. In zidovi se mu posujejo. In mi bomo Slava klicali novemu Jozui! Qui potest capere, capiat!

Veter.

(Dalje in konec.)

To se lahko prigodi tudi v prostem zraku, kajti razna mesta zemlje in zraka, ki jo obdaja, so tū

grešite, ne misleči na božje zapovedi. Bog kaznuje prestopke božjih zapovedi, ker on je najpravičnejši sodnik, vendar k temu nij treba, da zli duhovi grešne duše po viharjih prenašajo. To so le bezumne domišljije in takih je dosti med vami, zato bi rad, da bi mislili na pametnejše reči.

Veter piše od jako različnih strani, a glavni so oni po štirih delih sveta. Oni, ki piše od one strani, kjer solnce izhaja, zove se vzhodni veter; oni, ki veje od one strani, kjer solnce zahaja, zove se zahodni (zapadni) veter; oni, ki veje od one strani, kjer solnce stoji o poludne, zove se jug, a oni iz nasprotne strani sever (burja). Ako ne veje ne prav iz vzhoda ne iz zahoda, ne iz juga, ne iz severja, nego nekako v sredi izmed te ali one strani sveta, zove se severo-vzhodni, južno-vzhodni, severo-zahodni, južno-zahodni veter. A med hišami, gorami in gozdovi so meri vetrov še različnejše, ker se zrak tam ubiva kakor voda ob bregovih. Kedor hoče torej na zastavici spoznati od katere strani veter veje, mora zastavico na visoko mesto postaviti, ako hoče natanko vetrovo mer spoznati.

Prav koristno je take zastavice postavljati, ker to ne stane mnogo, a po tem se lahko poizve, bode li deževno ali lepo vreme. V našem kraju*) pada navadno dež, kadar veje veter iz juga ali severo-zahodne strani, lepo vreme pa je, kadar veje od severo-vzhodne in severne strani.

Veter ne veje zmerom od ene in iste strani zgorej in zdolej, kajti večkrat vidimo, kako idejo oblaki prav proti oni strani, iz katere veter veje; veter veje n. pr. iz zahoda, a oblake podi vzhodni veter. — Ako se dva protivna vetra snideta ali po strani eden na drugega udarita, nastane vihar. V viharju se vrtil zrak hitro v krogu ter dela vrtnec, kakoršen v vodi

*) V Gorici.

Gospodje! Priporočam Vam večo ljubezen do našega naroda. Vendar pa vse to nič ne dá. Na krmilu imamo zopet našega gospod Dr. Ivana žl. Premerstein-a. Vkljubo svojih mnogih opravil žrtvuje se že zopet (deseto leto kot predsednik) za narod. Srce se mi vesolja smehlja, temveč ker sem že drugi dan po volitvi slišal glas od nekoga, da želi, naj bi čitalnica napravila v kratkem besedo. Naj bi se njegova misel uresničila. Bog ga živi!

Iz dolenjega Krasa 17. svečana. (Revščina — narodna posojilnica—pust.) Povsod se sliši tožiti, da je ubožstvo z vsakim dnevom večje, da nij zaslužka, da nij dela, posebno tukaj pri nas je pa ubožstvo skoro do verhunca prišlo. Kmetje tiče v strašanskih dolgovih, posebno pa Kostanjci in Opačjeselci in še drugi. Da je ubožstvo po vsem Primorskem veliko, nij dvomiti, torej hočem v obče govoriti o ubožstvu. Poglejmo okoli nas in pomislimo, kedo je zakrivil, da se je v naši državi, posebno mej kmeti, ubožstvo tako vkoreninilo. Kdo drugi, nego — slaba vlada naših državnih finane. Da bi Vam hotel, dragi vrednik, popisati stermentje in čudenje nekterih naših kmetov, ko sem jim čital predzadnjo „Sočo“ o avstrijskih financah, bi mi gotovo primanjalo papirja. Le to naj omenim, da naši možaki nijso mogli razumeti, da se more tako slabo gospodariti, in kako da družji možje, kakor poslanci, k temu molčijo, da se denar, kterega kmetje težko plačujejo, tako malomarno in neumno, rekel bi skoro, zametuje.

Kako se davki pobirajo, je tudi znano. Če visoki davki ubožega kmeta na tla ne veržejo, veržejo ga stroški, ktere sodnije brez usmiljenja prouzročé.

Glavni vzrok, da se je revščina tako vkoreninila mej kmeti, je tudi ta-le. Manj premožni kmetje namreč so odvisni od bogatinov, kterim manj ali več dolgujejo. Bogatini tirjajo velike obresti, ako jih prosijo kmetje denarja na posodo; ubogi kmet, kteri ne vé drugače si pomagati, mora plačevati take obresti, kakorsne bogatin želi. Govori se, da ubogi Brici turšico po 9 f. star plačujejo, ker ceneji je ne vdobé na upanje. Oni ljudje morajo biti brez vsega serca; tako ravnanje je živinsko, ne pa človeško. Kako pa bi se dalo v okom priti revščini, bolje pomagati kmetu? Ako bi se ustanovilo narodna posojilnica. Posojilnica posojevala bi denar po primernih obrestih, ljudje bi si pomagali v kupčiji, v sili, itd. Ne trebalo bi jim orderuhom v roke se dati in tako bi se zboljšalo blagostanje ubožega kmeta.

Posestniki in možje, kteri imate veljavo in besedo, posvetujte se, kako bi se osnovala narodna posojilnica; ne bodite sebični in ne glejte le, da je vaš žep polen, potem je vse dobro; pred očmi imejte občni blagor, spominjajte se ranjcega očeta; pomislite, kder je blag stanje, napreduje kupčija in obertinja, tam cvete kmetijstvo, omika se širi; in vas se bodo z veseljem spominjali potomci.

Pusta smo pri nas prav pametno praznovali; nobenega človeka nijsi videl pijanega, da, še v kerčmi videti nij bilo žive duše. Gotovo smo Kraševci pametneje obhajali pusta, nego vi Goričanje. Tudi Kraševci nij preveč zméren, pa letos ga je šiba stepla, primoran je biti trezen in pameten, ker nima še toliko, da bi gladni družini moke vkupil.

Kraševci.

Iz Mavhinjega, 20. feb. (Izv. dop.). Skočko in Živko, dva stara Kraška zajca. Pogovor. — Skočko in Živko, dva modra zajca, se snideta menda v nedeljo pred Nabrežino na Krasu ne na Brežini, ter se začeta na solnci pred ogrado tako-le pogovarjati:

Skočko: Čuješ, Živko, ali si vse kosti zdrave odnesel? Letos je bilo strašno lovenje...

Živko: Hvala Bogu, tudi stara koža je še cela. Pa tvoja? — Skočko: Nu, mene je še zdravega. Pa, ljubi moj Živko, zdaj po strašni lovski dobi, ko praznujemo mi zajci svoje počitnice, kaj vendar počenjaš in kako si čas kratiš? — Živko: Casopise berem in politikujem. — Skočko (čudé se): Glejte ga, učenjaka! Kdo si je mislil, da si taka glava! Nu pa, boter Živko, kaj stoji vendar v časopisih? — Živko (migaje z ušesi): Hm, kompare, ko bi ti hotel le nekaj praviti, bi se morala noč in dan greti tukaj na solnci nemara tje do sodnjega dne. Le toliko ti povem, da se ljudem začinja mešati v glavi. Glej, da le od naših sosedov govorim, jeli so si pačiti svoja pošena stara imena tako, da ni na konja ne na osla. — Skočko. Kaj mi praviš, ljubi boter! — Živko. Da, da. Ravno prej sem bral v „Soči“, da je bila beseda s plesom na Brežini 11. t. m. Skočko (hitro). V Nabrežini, hočeš reči. — Živko: Kaj še! Na Brežini stoji natisnjeno. — Skočko (čudé se). Da te tri bateri! bi rekel Štajarec. Kje pa je ta kraj, na tem ali na onem svetu? Živko: Ugani, ljubi moj. — Skočko: Veš, le malo sem po svetu hodil. Na Brežini ni Nemara je to kje na Hotentotskem, kali? — Živko: Ne! — Skočko: Ali na Samojedskem? — Živko: Kaj še! Skočko: Morda pri Meksikanarjih ali kjer ljudi žrô? — Skočko: Že vidim, da nič ne opraviš, ali ravno toliko ko žaba pri lesniku. — Živko: Skratka. V Nabrežini se je pisalo do zdaj, odkar pa svet napreduje, pišo: Na Brežini — Skočko (zažene glasen smeh) Hahahahahahaha! Na Brežini. Hahaha! — Živko (tišči si ušesa). Grlo in pljuča imaš dobra. Ako bi ljudje zvedeli, še te najmejo za kakega pevca ali deklamatorja, ker tacih je sedaj neki silno treba. Pravijo, da so se nekteri čitalniški peveci in deklamatorji že celó dol do komaj slšljivega šepetanja izgrlili. Ti bi bil tedaj v tem, kar se tiče krepkosti glasú, brez dvombe eminentna akvizicija in tako bi lahko še kje kako službo dobil ko pevajoči suplent. — Skočko: Pojdi, pojdi, reven zajček bo... Živko: O nikar bi se ti ne bilo bati pri ljudeh. Tudi med njimi je več zajcev in poskočnih plašunov, samo da hodijo po dveh nogah. Vendar zadosti. Ti se smeješ pisavi: Na Brežini. Pravilno bi bilo: Na brežini. Viš, to je vse prav; ali v drugih razmerah, pojmskih in besedskih odvisnostih bi se n. pr. vendar moralo reči: pri Nabrežini, Nabrežinec, nabrežinski itd. Pa tudi ne gledé na to, ona novotarija, da-si sama na sebi korektna, je brez sadu in koristi, da celó škodljiva, ker moti, in domača oblastnija bi se imela ti prenaradbi energično vpreči z avoljo edinosti. Čeravno vem namreč, da je pisava „Na brežini“ prava, vendar bi nasvetoval, naj bi se pri stari, katero sta čas in raba posvetila, ostalo. Torej v Nabrežini kakor dozdaj, v Podgori, v Podmelcu, v Podturnu. Ako pa misli pisec doseči s tem lovorov venec, naj piše, kakor mu ljubo. Vse novarije, čeravno v sebi prave, niso vselej dobre in priporočljive. Pa kaj mene to briga, naj dela svet, kar hoče. Toda pst! pst! kolega Skočko, ali ne vidiš tam človeka z zelenim klobukom in z zelenimi obšivi?

Nesrečna kost, to je lovec! — Skočko. Kaj nama škoditi more? Lovska doba je minila, pa tudi pukeš nima pri sebi. — Živko: Kdo pozna vse ljudi? Pa tudi kaj bi mi pomagal sam „Jupiter haec improbaturus“, če mi lovec tudi zvun dobe kožuh zasmodi in prevrta z revolverjem. Sicer prideva večkrat za to ogradico ter se bova o raznih imenitnih rečeh pomenkovala. Aló v skok!

Politični pregled.

V Gorici 22. febr.

V našem notranjem političnem življenju dogodilo se je v teku jednega tedna marsikaj važnega. Najpervlje nam je zabilježiti fijaško, kterega je doživel v našem državnem zboru Chlumecky in z njim celo naše ministerstvo, kajti solidarnost bila je proglašena ob njegovem nastopu, čeravno je bila ta izjava le olepševalna fraza, kakor nam spričuje aféra Banhans-Offenheim. Da bi se namreč pomagalo, boljše iz blata potegnili nekateri zagazle ljudi, predložila je bila vlada v državni zbornici načert postave, po kateri bi se imela združiti železniška proga Dux-Bodenbach z Aussig-Tepliško čerto na Českem. Postava bila je pa s 103 glasovi proti 101 overžena. Glasovali so za dnevi red vsa des-

nica, Poljaki, Rutenci, mnogi iz naprednjaškega kluba in drugi. Prašal bode marsikedo, kako to mogoče, da so vlado zapustili nje privrženci? „Manus manum lavat“ pravi latinski pregovor, kterega pa vlada ne pripoznava. Opozicije, se vé, nij vodilo pri glasovanju to načelo.

Najvažnejši dogodek v notranjem pa je, kakor nam današnja poročila prinašajo, dovršeno porazumljenje mej našim ministerstvom in začasnim madjarskim o bankinem vprašanju. Nemogoče stvari so pri nas mogoče postale. Nekaj je popustilo naše ministerstvo, nekoliko madjarsko in sprava bila je doveršena. Nij nam še znan modus, kateri se je ustvaril mej Cis- in Translitavskim, vendar dvomiti nij, da bode-mo odslej imeli jedno, avstrijsko in jedno madjarsko direkcijo, če smemo verjeti izjavam dunajskih listov. Obe direkciji bode pa nadzoroval nek viši svet 15 udov, kateri se sestavi na sledeči način: Osem sovetnikov izvolljo delničarji, po dva vsaka direkcija, potem prideta zraven še oboja direktorja in bankin guvernér. Madjarska direkcija bode dotirana s pedesetimi milijoni goldinarjev. K tej stvari poroča se še iz Dunaja, da so razni ustavoverni klubi uže delegirali svoje zastopnike k dogovarjanjem z našim ministerstvom o tem notranjem vprašanju. Našim čitateljem so gotovo še v spominu izjave naših dualistov, da ne privolijo v nikak dualizem banke. A danes so najberže ustavoverci uže družega prepričanja in vprašanje reši se najberže tako, kakor želi naše ministerstvo. In zakaj? Ker se drugače stori konec državnoborski gloriiji, česar se pa ravno naši ustavaki najbolj bojé, ker bi temu znale čez vse nepovoljno spremembe slediti. Nam bi bilo prav ljubo, da bi se v tem našem menenju motili.

Uže je precej časa minulo, kar smo poročali o zbiranju ruske vojske proti Turčiji. Danes, ko je ruska vojska mnogo pomnožena, hočemo našim čitateljem zopet na kratkem se številkami pokazati, da je narastla uže na 600.000 mož. Onkraj Kavkaza nahaja se 115.000, na obalih črnega morja mej Kerčem in Akermanom 100.000 vojniki; okoli Kišeneva in ob rusko-moldavskeji meji taboruje 200.000 mož, kateri se smatrajo kot južna vojska; na dalje je reserve 75.000 mož in 10.000 Kozakov. Za dopolnovanje nahaja se še zadej rezervni kor 100.000 mož. Poleg tega, poroča se, zbirajo in oborožujejo se še štiri vojni kori. Menda se vendar vse to ne pripravlja za kratek čas, kali?

Mirovna pogajanja mej Turčijo in Serbijo verlo napredujejo. Podaljšalo se je zopet premirje za 14 dni, v teku katerih se nadejajo mir sklopiti. Sicer nij še gotovo, da se pomirite Serbija in Turčija, ker še nij gotovo, ali odobri bodoča serbska skupščina po zastopnikih sklenjen mir. Mogoče je, da se v ožigled bližajočim se vojevitim dogodkom mej Rusijo in Turčijo vse razbije. Poroča se, da se Turčija jako prijazno vede napram Serbiji ter da jej prepusti Mali Zvornik in nekoliko svetá ob Ibarji. To je pač znamenje bojazni. Tudi Černagora kaže se spravljivo, kajti tudi ona je poslala zastopnike na mirovna pogajanja v Carigrad.

Le redko kedaj nam je govoriti o zjedinenih državah amerikanskih. Predsedniku Grantu potekla je doba in zasesti bi bil imel uže davno nov predsednik republikanski prestol, a stoprav sedaj bliža se vprašanje, ali pride na prestol demokrat ali republikanec, svoji vesitvi. Najberže pride na to mesto kandidat republikanec, Hayes, ter se bodo morali demokrati potolažiti do prihodnje dobe, z nado da tačas zmagaajo sigurno se svojim kandidatom Tildenom.

Razne vesti.

Cesar je potrdil barona Hektor Ritterja za predsednika in A. Pavletic-a za podpredsednika trgovske zbornice goriške.

Cesar je podaril f. 300 hospicu za škrofolozne otroke v Gradu. — Opominjamo naše ljudi, da v omenjeni hospic se sprejemajo vsi goriški došleci brez razločka narodnosti. Če ima torej kak Slo-

nastane, kadar s kolcem ali čim družim po njl krožimo. Taki stolpi (slopi, stebri) vrtečega se zraka vzdigujejo se seboj v višino prah, pesek, listje i.t.d. Stolpi se vrtijo ali na enem in istem mestu, ali v kolobarju okoli in okoli, ali idejo zmerom naprej; to vrtenje traja nekoliko časa, potem padajo na tla vse one stvari, ki so bile v zrak vzdignjene. Bezumneži pravijo, da v viharja čarovnice (coprnice) plešejo, a iz do sedaj rečenega se lahko razvidi, da vihar le iz tega nastaja, da se dva protivna vetra snideta, kar pa nima s coprnice nič opraviti. Taki viharji ne škodujejo nič, ako so majheni, mariveč nas zabavajo; ako so pa močnejši in večji, morejo tudi večja drevesa izruti. Posebno na morju so taki viharji nevarni, ker vzdigujejo vodo ter zalivajo in oškodujejo ladje.

Oj vetra pride dobro in zlo, kakor od mnogih družih stvari na svetu. Vetrovi so dostikrat tako močni, da drevlje lomijo, gozde in hiše uničujejo; tudi se je že dogodilo, da je silen vihar zvonike porušil. A najsihnejši so na prostem polju in na morju, kjer nimajo nikakih zaprek. Majheni vetrovi in vetriči nam donajajo različne koristi. Razhladijo zrak, kar je v korist ljudem, živalim in rastlinam, sušijo vlago ali mokroto, prenašajo in raznašajo majheno seme od enega mesta na drugo, in tako se zarastejo mesta, ki so bila vselej gola. Posebno obrtnikom donajajo velike koristi, kajti oni obračajo mline ter so koristni mlinarjem kakor voda, in dokler niso ljudje umeli ladij s parom naprej goniti, ni bilo mogoče bez vetra nikako ali pa le prav z veliko težavo po morju brodiiti.

Iz hrvatskega poslovenij
J. B.

venec skrofuloznega otroka, obrne naj se do ravnateljstva onega zavoda v Gorici. Naj še omenimo, da se je v Gradu uže marsikaj nesrečen skrofulozen otrok ozdravil in da ga nij skoro boljšega sredstva za take bolezní nego morská kopelj. Pravi ustanovnik te kopelji za uboge je g. Dr. pl. Bizzaro, odvetnik v Gorici, ki se še zmerom trudi za oni važni zavod.

Napad in tatvina. V pondeljek so nekateri vojaki napadli nekega kmeta in so mu hoteli vzeti malo grošev, katere je imel pri sebi. To se je godilo pri rudeči hiši, v kateri prodaja tobak neka ženska, ki je to zapazila in začela kričati na vso moč ter s krikom prepodila one vojake. — V torek pa so tatje gospej F. iz Baronišča vkradli 21 kokoši in na živinskem trgu je prav tisto noč zmanjkalo nekemu kmetu 12 kokoši.

Vabilo k besedi, katero napravi Goriška čitalnica 25. februarja se sledečim programom: 1. „Puška na klin“, možki zbor, besede zložil D. Rakovac, uglašbil V. Lisinski. 2. „V spanji“, glediščina igra. 3. Fantaisie élégante po napevih opere „Faust“ za glasovir na 4 roke uglašbil I. Leybach. 4. Deklamacija. 5. „Bodi zdrava domovina“, čveterospjev, besede J. Razlagove, uglašbil B. Ipavic. 6. „Garibaldi“, glediščina igra. 7. Lovca slovo od gozda, možki zbor, zložil F. Mendelsohn-Bartholdy. 8. Tombola, ktere čisti dohodek je namenjen za napravo novega glediščinega odra. Začetek ob 7 uri.

Porotniki. V četrtek so bili izžrebani sledeči porotniki, ki bodo sodili v prih. pomladanski sesiji, ki bode začela 9. marcija t. l.: M. Falzari iz Kormina, G. Fabris iz Kormina, Zanella Peter iz Sv. Petra, Bolaffio S. iz Gorice, Licen dr. Jos. iz Gorice, Boschi Ant. iz Kormina, Corgnolan L. iz Gorice, Nigris R. iz Vileša, Nanut Janez iz Štandreža, Olivo F. iz Verse, Nordis F. iz Ronchi, grof Karol Coronini iz Gorice, Martinelli F. iz Gorice, Drossi J. iz Cervinjana, Hmeljak France iz Lokavca, Kocijančič Karol iz Kanala, Hebat France iz Renč, Kocijančič Andrej iz Podgore, Daniel Godina iz Ajdovščine, A. Naglos iz Kormina, Lazzar G. iz Gorice, Faifer Jožef iz Gorice, Cosolo F. iz Fogliana, A. Venier iz Cervinjana, Venturini F. iz Gorice, Ostan Isidor iz Serpenice, Klančič Anton iz Podgore, Naglos G. iz Kormina, Prinčič Anton Štefanov iz Cerovega, Louvier J., Delmestri F., Leban Leopold, Cullot M., Clementin L., Blaržino K., Dr. pl. Egger, vsi iz Gorice. Namestniki: Zei Št., Cohn Ed., Komel Gregor, Kocijančič Konstantin, dr. Dellabona, Keck F., Morpurgo A., Seppenhofer A. in Rossi F., vsi iz Gorice.

Opera v Gorici. V saboto začne v goriškem gledišči opera; prva se bode pela opera Lukrecija Borgia. Kakor se sliši, je osebje dobro, posebno pa primadonna. Opera bode trajala ves post in se bodo predstavljali menda 4 komadi.

Interesantno iz viših krogov. Zapazilo se je, da je nov župan, akopram dosedaj načelnik liberalne stranke, precej po inštalaciji napravil prvo vizito našemu nadškofu. Nova služba, nova pamet, človek na viši stopinji želi poravnati vsako diferenco, je rekel nek star pa skušen mož.

Ona dva aristokrata, ki sta se duelirala, naznaila je nekda politična gosposka drž. pravdnístvu, katero bode postopalo proti njima. Tako je prav; ena in ista sodnija je za vse državljane brez razločka.

Iz Barke na Krasu se nam piše dne 16. t. m. 3. prih. m. bo leto, od kar je umrl nepozabljivi dr. Lavrič. Čitalnice goriške! Izkažite za obletnico umrlemu našemu dr. Lavriču od A. do Ž. spodobno čast, kajti on je bil mej Slovenci to, kar je čisto zlato mej ostalimi kovinami. Pošljite v Elizij slovesne pozdrave našemu Aristidu in Sokratu naše mladine! Svet naj znađe, da Slovenci imajo srce na pravem mestu, da zaajo čestiti svoje p r a v e može!

Iz tržaške okolice se nam piše: Rojanska čitalnica bode obhajala obletnico Lavričeve smrti na primeren način. Napravila bode najbrže uže v nedeljo, 4. prih. meseca, besedo z ustopnino, katera bo namenjena Lavričevemu spominku. Če bo ta spominek resnično v Ajdovščini, bo mnogo v Trstu živečih rodoljubov iz Vipavskega darovalo tudi več svote.

Našli so poštenjaki sledeče reči: Pred 1 mesecem na živinskem trgu 1 mošnjo (takvin), notri nekatere bankovce in nekoliko drobiža; pred dvema mesecema na senskem trgu eno zlato uro. Te reči dobi lahko lastnik nazaj, če se oglasi pri policijskem oddelku goriškega glavarstva.

Iz Ajdovščine se nam piše, da je bil na pustni torek tam korso, katerega se je vdeležilo 34 voz (kmalo še enkrat toliko, kakor v Gorici) in mnoge krasne (ne škandalozne, kakor v Gorici) maske. — Zvečer je bil ples v društvu Edinost, katerega se je vdeležilo čez 100 osob, mej katerimi mnogo lepih in elegantnih krasotic. Za lepo zabavo gre posebna hvala g. A. Casagrandu. Ajdovci in Tolminci nas bodejo prekosili nas Goričane.

Znani Don Karlos popotuje zdaj, ko se je jenjal vojskovati, po vsem svetu; obiskal je bil Meksiko in severno Ameriko, po tem je bil na Francoskem, Angležkem in v Avstriji, zadnji čas bil je v Atenah, v Carigradu, v Bakareštu, Petrogradu in obiskal je celó ruski glavni kvartir v Kišenevu. Skoro povsod, posebno pa v Kišenevu, bil je jako odlikovan. Zdaj se vrne sopot v Paris k svojim. Mož nima miru nikder, mora biti posebne narave.

Domača umetnost, Tukajšnji pasar, g. T. Slabanja, je izdelal za samostansko cerkev oo. kapucinov v Trstu posebno lepo. 32 palcev visoko monstranco ali ostensorij iz srebra. Tehta okolo 4 kilo. Stajalo nosi podobe štirih evangelistov en relief, ravno tako orodje Kristusovega trpljenja med primeraimi ornamentami. Držalo je roki prav primerno izdelano in se razširja v zgornji del ostensorija, ki obstoji iz dvojnih žarkov, daljših in krajših (pozlačenih), pred njimi so grozdi in listje vinske trte prav okusno spleteni in obdajajo prostor, v katerem je lunula, ali posodica za hostijo. Steklo, ki ta prostor zaklepa, je obrobljen z zlatim vencem iz grozdov in pšeničnih klasov. Na straneh kustodije klečita na oblakih kerubina, pod njo stoji podoba Marija Device „Immaculata“, vrh kustodije pa podoba nebeškega Očeta v oblakih. Za sklep je na vrhu grški križ. Delo je skoz in skoz tako izpeljano, da spričuje natančnost pa tudi umetnost mojstra, posebno podobe en relief; ornamentika in sostava posameznih delov je vse hvale vredna. Monstranca stane od 900 do 1000 gold. in tržaški kapucini jo dobijo od blagodušnih darovateljev po večem zastoj. To delo pa ob enem spričuje, da cerkvena obrkbnístva veliko bolj pametno ravna, ako si take reči pri domačih ljudeh omisljijo, kakor pa, če je naročujejo iz — fabrik.

Duhovske spremembe. Č. g. Štefan Marinič, vikar v Cerovem, je postal vikar v Podgori. — Č. g. Jožef Pavletič, kaplan v Solkanu, gre za vikarja v Cerovo in na njegovo mesto pride č. g. Jožef Godnič.

Mesec (luna) mrkne dne 27. t. m. Koj po petih zvečer se prikaže mesec dne 27. t. m. izza hribov; ob šestih in 23 minutah začne uže od spodaj otemnevati; kmalo po sedmih urah ga uže ne bode nič več videti in črna tema bode pokrivala našo zemljo. Stoprav po osmih in pol prikaže se nam zopet bleđi mesec in konec bode luninega mraka.

Iz Volč se nam piše: Nikoli bi ne bili pričakovali, da nam napravijo Tolminci in nekateri Mostarji toliko šale in veselja, kakor so ga nam pustni torek. Koj po treh popoldne prijezdari mladenič v dragonarski opravi v Volče in naznani ljudstvu, da se pelje za njim velikansk, maskeriran korzo, kakoršnega ni bilo še nikoli na Tolminkem, in res kar naenkrat začne voz za vozom prihajati, da je bilo v Volčah vse polno. Na prvem vozu se pripelje godba, na čelu z vodjom gospodom „Kuščer-jem“, kateri je dobro svojo nalogo izvršil. Zahvaljujemo se vsem in se nađejamo, da nas še večkrat razveselí.

Tržno sporočilo firme Jos. Pipan et C. v Trstu 20 febr. 1877. Naš trg je še zmerom jako mlačen in nij še prav nobenega znamenja bližnjega zboljšanja. Še zmerom kazi kupčijo ona blodna politika, ki se toliko časa noče odločiti ne za jasno, ne za nevihto, in vsled katere so kurzi tako nestanovitni, da nij mogoča zdrava špekulacija. Težko je biti trgovcem, če je od enega samega polit. telegrama odvisna ali velika zguba, ali v dobrem slučaju mali dobiček. Naj bi uže začelo treskati, boljše bi bilo, nego pa to negotovo stanje, ki tlači kot mora vsako gospodarstvo; največ pa trpijo v sedanjih okoliščinah srednji ljudje in pa delavci, sploh nižje ljudstvo, ki mora zbog pomanjkanja zaslužka ali roke križem držati in v boljšem slučaju trdo delati za pičlo plačo.

Kava — fina Ceylon in Malabar plant se vzdržuje pri nezasišano visokih cenah; novega blaga te baže dohaja prav malo, vsled česar se importerji drže stanovitno visokih cen, mej tem ko kupovalci, nadjaje se nižjih ponudeb, izostajajo z naročili. Rio in druge nižje kave so bile tudi poskočile primerno finim kavam, a zadnji čas so sopot padle za 2 do 30% in vkljub temu pa vprašanje po nižjih kavah nij postalo živahnije. Tendence za kavo je nedoločena, akopram trde v tem večti trgovci, da se kavi cene ne bodo kaj posebno znižale.

Kava Ceylon plant velja danes v Trstu na postaji najfinejša gl. 160—162, fina gl. 154—158 in srednja gl. 148—150, Malabar najfinejša gl. 156—162, fina gl. 144—148. Rio najfinejša gl. 112—114, fina gl. 110, dobra srednja gl. 107, srednja gl. 103—105, nižja gl. 101—102, najnižja gl. 98—100. Bahía gl. 95—100, St. Domingo gl. 110—120, Java gl. 120—130.

Olje oljkino — fine in najfinejše sorte vsled močnega dovaževanja in pomanjkanja kupcev zanemarejeno, mej tem ko je močno popraševanje po navadnih jedilnih sortah, ki se plačujejo po vedno viših cenah, posebno zato, ker se mnogo tega blaga izvažuje na Angležko. — Oljkino olje navadno jedilno velja danes

gl. 51—52, fineje gl. 52, najfinejše gl. 53 $\frac{1}{2}$ —54 $\frac{1}{2}$, najfinejše namizno francozko gl. 71, Genoveško g. 69.

Sadje — razun grozdíča (uva passa), ki je poskočilo in se vzdržuje pri viših cenah, kupuje se zdaj bolj po ceni, nego pred 1 mesecem, akopram je mogoče, da cene kaj poskočijo zarad večje potrebe za velikonočne praznike.

Danes veljajo rozine I gl. 32—36, II gl. 30, Elemé gl. 26, Cismé rudeče gl. 24, Samos rudeče gl. 18, Grozdíče Zante I'g. 25 $\frac{1}{2}$, II gl. 24 $\frac{1}{2}$, pomerance sicijske, (en zaboj 1000 kom.), gl. 6 $\frac{1}{2}$ —7 $\frac{1}{2}$, limoni (en zaboj) gl. 7—8, Fige Calamata v vencih gl. 16—17, dalmatinske gl. 14, pulješke gl. 15, Smirna Sultan I gl. 34—40, rožiči pulješki I gl. 10 $\frac{1}{2}$ —11, iz Cipra in Kandije gl. 7 $\frac{1}{2}$ —8.

Mast — tudi zanemarjena; presičeva mast zmerom po stanovitni ceni, mej tem ko se je cena špeha nekoliko vmaknila in najbrže je zdaj jako ugoden moment za nakup tega blaga: Špeh prve vrste amer. v zabojih po 16—18 bahov gl. 64 $\frac{1}{2}$ —65, II. vrste po 19—21 bahov gl. 62 $\frac{1}{2}$ —63; svinška mast v orig. sodih, Bancroft I. gl. 71 $\frac{1}{2}$, Wilcocks amerik. gl. 67 $\frac{1}{2}$; loj dalmatinski gl. 52, tržaški gl. 54, ruski gl. 54.

Riž — laške sorte zmerom tam, kder so bile pred mesecem; angležki (Rangoon) pa je nekaj porastel in se dobro vzdržuje; italijanski riž velja od gl. 23 do gl. 26 po kakovosti; Rangoon pa od gl. 17 $\frac{1}{4}$ do gl. 18 $\frac{1}{4}$ z vrečo vred.

Petrolij — je letos dosegel svojo najvišjo ceno, katera se bode težko kedaj povrnila; cene tega blaga znižale so se polagoma za 500% in iz Amerike dohajajo poročila o nadaljnem padanju cen, kar je nekatere importerje spodbudilo, da so si naročili potrebno blago za bližnjo sezono, drugi importerji pa čakajo, ker ne zaupajo nič kupčiji z blagom, ki je lansko leto toliko ljudij strašno motilo; za zdaj je najbrže dobro, da vsak kupi, kar proti potrebuje tega blaga. Petrolij pens. v sodih velja danes gl. 21 $\frac{1}{2}$ —22, v zabojih gl. 28 $\frac{1}{2}$ —29.

Domači pridelki — so zraven petrolija najbolj odjenjali v ceni; fežol se še zmerom močno ponuja, a kupcev nij razun po jako nizki ceni. Ali jim bode cena v bližnjih mesecih kaj poskočila, to je odvisno od poprševanj in morda od politične spremembe. Lepo maslo gre še izpod rok, slabše pa tudi po nizki ceni skoro neprodajljivo.

Fežol (Cocks) pisan okrogel velja od gl. 10 $\frac{3}{4}$ do gl. 11, bel dolg gl. 10 $\frac{1}{2}$, bel okrogel (bokini) gl. 10, mandelj (pisan dolglat) gl. 10 $\frac{1}{2}$, svitlo rudeč gl. 9 $\frac{3}{4}$, temno rudeč gl. 9—9 $\frac{1}{4}$, rumen gl. 9 $\frac{1}{2}$, kanarček (rumen okrogel) gl. 11 $\frac{1}{4}$ —11 $\frac{1}{2}$, zelen dolglat gl. 10—10 $\frac{1}{4}$, zelen kratek gl. 9 $\frac{1}{2}$, mešan gl. 8 $\frac{1}{2}$ —8 $\frac{3}{4}$. Maslo v sodih lepo in čisto gl. 85—87. Konoplje gl. 18—22, proso gl. 11—12, oves črni gl. 8.50—9. Vse cene razumejo se za 100 K. Omenjena firma kupuje vse domače pridelke proti točnemu plačilu precej po prejemu blaga in jih jemlje tudi v zamenjo za drugo blago, ali pa v komisijo, kakor želi pošiljavec in ker je letos veliko pomanjkanje živeža po deželi, bode omenjena firma proti solidni garanciji dajala tudi koruzo na upanje po zmerni ceni raznim letos silno potrebnim slovenskim srenjam.

Darovalcem za Lavričev spominek!

Ker v kratkem odrinem iz Gorice, povabljam s tem vse one rodoljube, ki so kaj darovali za Lavričev spominek, da pridejo v četrtek 8. marcija ob 2 uri popoldne v zdoljno sobo (restavracijo) čitalnice, da jim položim račun in da se bode odločilo vse potrebno zarad spominka. Ob enem pa prosim, da rodoljubje nadaljujejo z nabiranjem doneskov za spominek in da posebno čitalnice kaj storé v ta namen.

VIKTOR DOLENEC.

Razpis učiteljskih služeb.

V šolskem okraji goriške okolice razpisujeti se s tem službi učitelja enorazrednic v šolskih občinah III. plačine verste v Števerjanu in v Žabljah.

Dohodki teh služeb so gl. 400 letne plače, katera se bode povikšala po §. 30. dež. šol. postave 10. marcija 1870, in stanovanje v naravi ali letna odškodnina gl. 120.

Prosilci naj vložijo svoje prošnje, previdene z dokazom učiteljske sposobnosti, najdalje do 28. marcija t. l. pri krajnih šol. svetih v St. Ferjanu in v Križi. Prosilci, ki ne služijo v tem okraji, naj prosijo po njem predstavljenih šol. oblastih.

C. K. OKRAJNI ŠOLSKI SVET.

v Gorici, 14. febr. 1877.